

Jaarverslag Cliëntenraad Werk en Inkomen Groningen 2024

1. Algemeen: Doelstelling, werkwijze, informatie halen en brengen

Doelstelling

De Cliëntenraad behartigt de belangen van inwoners met een laag inkomen. Zij doet dit door advies uit te brengen over door het college en de gemeenteraad voorgenomen beleid over de onderwerpen werk, inkomen, participatie, minima- en armoedebeleid, schuldhelpverlening.

Werkwijze

De gemeente Groningen dient bij de Cliëntenraad adviesverzoeken in. Voorbereidingen op deze adviesverzoeken bestaan onder andere uit het blijven volgen van onderzoeksrapporten die verschillende organisaties opstellen en publiceren.

Verder verdiept de Cliëntenraad zich in verordeningen, evaluaties en beleidsregels en heeft zij gesprekken met beleidsmedewerkers en de twee wethouders die voor de Cliëntenraad van belang zijn, mevrouw Carine Bloemhoff en de heer Eelco Eikenaar.

Daarnaast volgt de Cliëntenraad de lokale politiek, inventariseert zij signalen vanuit de doelgroep en neemt zij deel aan bijeenkomsten om kennis uit te breiden en te delen met andere organisaties.

Het komt voor dat beleidsmedewerkers contact opnemen met het verzoek een presentatie te mogen komen geven. Zij doen dit bijvoorbeeld als zij bezig zijn beleidsvoornemens uit te denken. Door de vragen die de Cliëntenraad stelt tijdens zo'n presentatie komen medewerkers soms op nieuwe ideeën. Die ideeën zoeken zij dan verder uit en verwerken zij soms in het beleidsvoornemen. Het komt ook voor dat beleidsmedewerkers presentaties geven om de Cliëntenraad op de hoogte te houden van lopende projecten.

De Cliëntenraad heeft in 2024 de ervaring dat binnen de gemeente het bijtijds aanvragen van een advies bij de Cliëntenraad ingeburgerd is als vaste manier van werken.

Commissies/kernteam

Er is in de eerste helft van 2024 binnen de Cliëntenraad nog met twee commissies gewerkt.

Vanaf 1 september 2024 is niet meer met deze twee commissies gewerkt maar met een kernteam. Dit kernteam bestond toen uit de drie zittende leden en de onafhankelijk voorzitter.

Vergaderingen en overleggen

De Cliëntenraad heeft in 2024 vijftien plenaire vergaderingen gehad en zeven keer een overleg met de directeur Inkomensdienstverlening. De tussenliggende dagen en weken werden besteed aan voorbereidingen, bijhouden ontwikkelingen, informeel overleg. Er werd dan gewerkt aan teksten voor een advies of website of er was een overleg waar (een deel van) de Cliëntenraad bij was. Zo heeft (een afvaardiging van) de Cliëntenraad in februari een gesprek gehad met de Ombudsman, in april met wethouder Bloemhoff en in juni en in oktober met wethouder Eikenaar.

Bijeenkomsten en trainingen

In het najaar van 2024 vonden weer trainingen plaats onder de noemer GroNext. Zowel een van de leden als de voorzitter hebben bijeenkomsten gevolgd. Twee van de vier bijeenkomsten van het Netwerk Cliëntenraden regio Groningen konden in verband met de kleine bezetting niet bezocht worden.

Website Cliëntenraad

In 2023 werd duidelijk dat de oude website om verschillende redenen diende te worden vernieuwd. Zo was de website onoverzichtelijk en waren veel de documenten moeilijk te lezen vanwege de ambtelijke taal.

Na het vinden van een nieuwe host is in de zomer van 2024 de nieuwe website live gegaan. De content kon in het najaar 2024 niet goed worden bijgehouden. Dit kwam door de kleine bezetting van de Cliëntenraad.

De website zal in 2025 binnen de Cliëntenraad meer aandacht krijgen. Aandachtspunten: bezoekersvriendelijk, uitgaan vanuit informatiebehoefte cliënten, overzichtelijk, leesbaar, content beschikbaar voor de gehele doelgroep. Lay-out en content zullen worden getoetst aan de WCAG-richtlijnen die rekening houden met mensen met een beperking.

Jaarverslag

Cliëntenraad Werk en Inkomen Groningen 2024

2. Werk en Participatie, Inkomen, Armoede- en Minimabeleid, Schuldhelpverlening

Algemeen

‘Participatie gaat over meedoen in de samenleving. Over gezien worden en kansen krijgen om bij te dragen naar vermogen. Meedoen klinkt simpel, maar lukt toch niet altijd. Als het moeilijk is om op eigen kracht te participeren, dan is er een stevig vangnet: de Participatiewet. Een wet die mensen ondersteunt als de bestaanszekerheid in gevaar komt.’ Zo begint de brief van het Ministerie van Sociale Zaken en Werk-gelegenheid in november 2022 aan de Tweede Kamer.

Toen was ook duidelijk dat de wet niet altijd uitpakt zoals die is bedoeld, maar voor grote problemen zorgt. Daarom is besloten de Participatiewet te wijzigen. Het wordt de Participatiewet in Balans. De voorbereidingen van deze wetswijziging zijn in volle gang. In december 2024 is de Cliëntenraad daarover tijdens een presentatie bijgepraat. In 2025 zullen meer presentaties volgen en zal de Cliëntenraad ook een adviesaanvraag ontvangen. Dan wordt duidelijk wat deze wetswijziging concreet voor lokale gevolgen zal hebben.

Participatieverordening

Het woord participeren, meedoen, wordt veel ruimer gebruikt in de gemeente. Inspreken is hier een voorbeeld van. De gemeente heeft voor deze vele manieren van participeren een verordening opgesteld. De Cliëntenraad heeft na een presentatie door beleids-medewerkers en intern beraad besloten geen gebruik te maken van de consultatiemogelijkheid die aan de vaststelling van de Participatieverordening vooraf ging.

Werk- en ontwikkelplan 2022-2025

Projecten die op het gebied van Werk & Participatie worden uitgevoerd zijn ontstaan vanuit het Werk- en Ontwikkelplan 2022-2025. De uitvoering van deze projecten en pilots worden continu gemonitord en indien nodig bijgeschaafd. De Cliëntenraad volgt dit en heeft gesprekken met de betrokken medewerkers om op de hoogte te blijven en input te geven. De zorg daarbij is dat het nieuwe kabinet bezuinigt op re-integratie.

Gebiedsgericht werken

Gebiedsgericht werken is ontstaan vanuit Pilot Oost. Doel van deze manier van werken is inwoners stappen te laten zetten in de ontwikkeling met als einddoel te participeren, bij voorkeur met een betaalde baan. Niet voor iedereen is dit mogelijk. Dan is een andere manier van participeren in bijvoorbeeld de vorm van vrijwilligerswerk ook mogelijk. Coaches begeleiden de inwoners en houden contact met de inwoners.

Inmiddels verloopt dit positief. De Cliëntenraad ontvangt positieve geluiden over de wijze waarop inwoners door de medewerkers worden benaderd: er is sprake van een mensgerichte benadering en er wordt vanuit vertrouwen gewerkt. Dit sluit aan bij de aankomende wijzigingen onder de naam Participatiewet in Balans: ook daar wordt het uitgangspunt vertrouwen.

Basisbanen

Basisbanen zijn opgezet om inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te laten participeren naar vermogen. Het werk wordt uitgezocht rond de persoon, de inwoner staat centraal. Hieraan zijn wel voorwaarden verbonden, onder andere dat het geen reguliere arbeidsplaats vervangt. Inwoners die deelnemen aan basisbanen krijgen een contract bij de gemeente Groningen. Het streven is om in 2025 het aantal van 250 inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt deel te laten nemen. In dit kader is de Cliëntenraad in bij het trainingscentrum geweest. De raad is hierover positief. De raad is daar ook bijgepraat over nazorg.

Inkomen

Een inkomen op bijstandsniveau of behorend bij de minima is continu balanceren op een koord om niet bij de schuldhelpverlening te belanden. Zoals de rapporten van de commissie Sociaal Minimum hebben uitgewezen, komen deze groepen inwoners structureel geld tekort om bestaanszekerheid te kunnen garanderen. Dit is te lezen in de rapporten ‘Een zeker bestaan’ en ‘Bestaanszekerheid; Welvaart; Sociale zekerheid’ van deze commissie. Alleenstaanden met een laag inkomen en alleenstaande ouders gaan er zelfs fors op achteruit volgens de berekening van het

NIBUD. De boodschappen en inflatie komen bij deze groepen extra hard aan.

Zorg

De grootste zorgen zijn de koopkracht en de zorgkosten voor de inwoners. Zowel de energiekosten als de boodschappen zijn ook in 2024 gestegen. Cijfers van inwoners met schulden zijn terug te vinden op het dashboard van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Perspectief

De gemeente doet veel om inwoners te ondersteunen door verschillende maatregelen makkelijker te maken, beter bereikbaar te maken, zoveel mogelijk ambtelijk te verstrekken en te werken vanuit vertrouwen. Aan de Cliëntenraad de belangrijke taak om input te leveren bij beleidsvoornemens vanuit het perspectief van de inwoners met een laag inkomen.

Adviezen (CRA) en reacties (CRR)

Advies- en reactieverzoeken die zijn binnengekomen in 2024 zijn met grote zorgvuldigheid behandeld en voorzien van een gefundeerde reactie of advies. De Cliëntenraad heeft (zeer uitzonderlijk) in 2024 1x ongevraagd advies (CROA) gegeven.

CRR 2024-01

Datum: 01 febr.

Concept Uitvoeringsprogramma Brede aanpak armoede (Titel: Naar een zeker bestaan met perspectief). *Samenvatting reactie:* Cliëntenraad kan zich vinden in de voorstellen van concept Uitvoeringsplan (Reactie is onderdeel van definitief advies dat op later tijdstip is gestuurd).

CRA 2024-02

Datum: 07 febr.

Concept Uitvoeringsprogramma Brede aanpak armoede.

Samenvatting advies: zorgvuldig opgesteld document. Cliëntenraad onderschrijft de inzichten in het programma genoemd. Het 20-jarig traject-deelname aan NPLV voor Noordelijke wijken biedt perspectief.

Drie opmerkingen: afgeraden wordt wisselen van ondersteuners; om hulp te aanvaarden heeft de inwoner tijd nodig; dus geef die tijd; zoek aansluiting bij 'sleutelfiguren' in de wijken.

CRA 2024-03

Datum: 06 apr.

Nalevings- en Handhavingsplan 2024-2026.

Samenvatting advies: goed te zien dat er wordt gewerkt vanuit vertrouwen. Aanbeveling: het inrichten voor inwoners van 1 loket.

CRA 2024-04

Datum: 22 mei

Aanpassing beleidsregels omtrent bijstandsuitkering bij opname in een instelling.

Samenvatting advies: volledige uitkering gedurende 4 mndn.

CRA 2024-05

Datum: 11 juni

Beleidsregels Studietoelage.

Samenvatting advies: positief.

CRA 2024-06

Datum: 11 juni

Wijzigingen beleidsregels Duurzame Gebruiksgoederen 2024.

Samenvatting advies: positief; zet geldigheid beschikking op 3 mnd.

CRA 2024-07

Datum: 21 juni

Regels Proefperiode Samenwonen.

Samenvatting advies: proefperiode van 4 naar 6 mndn., informatie-verstrekking op meer manieren, juridische gevolgen benoemen.

CRA 2024-08

Datum: 31 aug.

Beleidsregels laptopregeling kind.

Samenvatting advies: positief, met als adviezen: zo weinig mogelijk bewijs vragen; jaarlijks beoordelen indexatie; monitoring voorraad.

CRA 2024-09

Datum: 11 sept.

Eval. aanpak menstruatiearmoede.

Samenvatting advies: budget voor 2025 op 45.000. Resterende 15.000 inzetten bij bijz. bijstand mondzorg.

CRA 2024-10

Datum: 18 sept.

Voortzetting pilot bijzondere

bijstand mondzorg.

Samenvatting advies: pleidooi voor voortzetting pilot.

CRA 2024-11

Datum: 23 okt.

Advies over menstruatiearmoede.

Samenvatting advies: budget voor MUP's voor 2025 op 45.000. Resterende 15.000+overgebleven 20.000 inzetten op mondzorg.

CROA 2024-01

Datum: 28 nov.

Differentiatie Ind. Inkomenstoelage.

Samenvatting ongevraagd advies: indien gemeenteraad besluit bij IIT extra te differentiëren, meer rekening houden met alleenstaanden (met 1 kind/zonder kind).

Jaarverslag Cliëntenraad Werk en Inkomen Groningen 2024

3. Samenstelling Cliëntenraad, sollicitanten, inzet leden 2^e helft 2024, vooruitblikkend naar 2025

Samenstelling Cliëntenraad

In 2024 hebben er veel wisselingen in de samenstelling van de Cliëntenraad plaatsgevonden.

De Cliëntenraad startte het jaar met zeven leden. Een van de leden heeft in het voorjaar een baan gevonden en is op eigen verzoek gestopt. Een van de leden had de maximale zittingstermijn erop zitten en is eind juni gestopt.

Na de start van een kandidaat-lid in december 2023 zijn er over het jaar verspreid nog vier kandidaat-leden bijgekomen. In het voorjaar 2024 is het in december 2023 aangetreden kandidaat-lid benoemd tot lid en is een andere kandidaat na de drie maanden proefperiode in augustus lid geworden.

Daarnaast zijn in de maanden juli augustus, en oktober vier leden om uiteenlopende redenen op eigen verzoek gestopt.

We sloten het jaar 2024 af met twee leden en één kandidaat-lid dat per 1 november is gestart. Twee andere kandidaat-leden zijn in het najaar van 2024 gestopt. Alle kandidaat-leden voor 2024 zijn geworven conform de afspraken die hierover binnen de Cliëntenraad zijn gemaakt. De twee resterende zittende leden hebben eind november 2024 aangegeven dat zij vanaf 1 januari 2025 hun tijd en aandacht weer op een andere manier, buiten de Cliëntenraad, willen inzetten.

De voorzitter die in het voorjaar van 2023 is gestart, is in het voorjaar van 2024 vanwege privéredenen gestopt. Een nieuwe onafhankelijk voorzitter is per 1 augustus 2024 aangetreden. De wervings- en selectieprocedure is conform de verordening vorm gegeven.

Tot slot heeft er na vijf jaar in het voorjaar ook een wisseling plaatsgevonden bij de ondersteuning door het ambtelijk secretariaat. Voor de definitieve vervanging heeft in het najaar een procedure gelopen. De waarnemend ambtelijk secretaris en voorzitter hebben net voor kerst een nieuw te benoemen ambtelijk secretaris geselecteerd. Deze nieuwe ambtelijk secretaris zal in de tweede maand van 2025 starten.

Sollicitanten

Naar aanleiding van de vacaturetekst die in het voorjaar van 2024 was uitgezet voor nieuwe leden voor de Cliëntenraad kwam een goed aantal reacties van geïnteresseerden binnen. Uiteindelijk zijn hiervan twee kandidaten lid geworden en zijn twee personen begin 2025 als kandidaat-lid gestart.

Voor de wervingsronde begin 2025 wordt de vacaturetekst op verzoek van de leden in 2024 op enkele punten aangepast. In de eerste maanden van 2025 wordt de aangepaste vacaturetekst uitgezet.

Inzet leden 2^e helft 2024

In 2024 werd de Cliëntenraad geconfronteerd met veel wisselingen in de samenstelling. Dit geldt ook voor de ambtelijke ondersteuning. Dit heeft er toe geleid dat de Cliëntenraad zich in de 2^e helft van 2024 in een kleine bezetting op de belangenbehartiging van de doelgroep heeft gericht. De inzet, tijd, energie en aandacht van deze leden is erg te prijzen. Op hun verzoek is in de tweede helft van 2024 tevens ingezet op optimalisering van de interne agendavoering, interne vastlegging van acties, besluiten en afspraken, interne archivering en aanverwante zaken. Het doel was helderheid en transparantie te verbeteren. Dit doel is bereikt: de verheldering en transparantie wordt door de (kandidaat-)leden als zodanig ervaren.

Vooruitblikkend naar 2025

De Cliëntenraad heeft goede hoop dat in 2025 weer meer nieuwe kandidaat-leden zullen toetreden en dat het ledenaantal zal groeien. Het streven is om in de loop van 2025 minstens weer op het minimale aantal van zeven leden uit te komen.

De Cliëntenraad blijft zich inzetten om op te komen voor de inwoners met een laag inkomen. Wij hopen met onze inzet de beleidsplannen te kunnen beïnvloeden om tot een zo gunstig mogelijk beleid te komen voor de doelgroep.